
Idea slovanské mise. Zvláštní úkaz na kulturní mapě Evropy. O Konferenci mladých slavistů 2010

„Jsem rád, že se můžu zúčastnit zahájení dalšího z řady vědeckých sezení mladých slavistů Evropy a že z této akce se už stává tradice. Doufám, že pod záštitou Ústavu slavistických a východoevropských studií bude pokračovat i nadále, byť z mladých slavistů se jistě stanou slavisté starší a posléze staří, ale tak už to chodí,“ přivítal s úsměvem účastníky 6. Konference mladých slavistů doc. PhDr. Rudolf Chmel, DrSc., ředitel ústavu. Dvoudenní mezinárodní konference za účasti padesáti delegátů ze čtrnácti evropských zemí se uskutečnila 4. a 5. listopadu 2010 v prostorách Filozofické fakulty Univerzity Karlovy.

Konference mladých slavistů je projektem studentů a doktorandů Ústavu slavistických a východoevropských studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy (ÚSVS FF UK). Cílem akce je umožnit setkávání mladých odborníků, vytvořit prostor pro prezentaci výsledků jejich badatelské činnosti a fórum pro konfrontaci rozmanitých vědeckých metod a pohledů na slovanský areál. Na konferenci jsou zváni studenti z ostatních slavistických pracovišť v ČR i ze zahraničních univerzit.

***své mladé kolegy přivítali také organizátoři konference Sandra Vlanić a
PhDr. Marek Příhoda Ph.D., vedoucí semináře východoevropských studií***

Tématem letošní slavistické konference byla „Etnicita slovanského areálu (historické proměny a současný stav),“ rozdělená do dalších pěti sekcí: Etnicita a etnogeneze prizmatem slovanských jazyků, Minoritní etnika a jejich jazyky ve střední a jihovýchodní Evropě, Kultury a jazyky mezi internacionalizací a národní exkluzivitou, Historický mýtus a jeho role při konstituování moderních národů a Otázka národní sebeidentifikace v literatuře 19. a 20. století. Slavisté byli rozděleni na dvě pracovní sekce, z nichž jedna vybraná témata diskutovala z hlediska filologického, druhá z hlediska kulturněhistorického. Celkem zaznělo referátů: Česká republika 13, Slovensko 7, Ukrajina 6, Chorvatsko 5, Polsko 4, Rusko 3, Německo 3, Bělorusko 2, Srbsko 2, Makedonie 1, Francie 1, Slovinsko 1, Rakousko 1 a Velká Británie 1 referát.

Zvolení tématu konference má hlubší důvody. Hovořil o nich doc. Chmel: „Už před pěti lety jsme se pokusili o zásadnější reformu slavistického studia, jak to vyplývá i z názvu vaší konference. Tradiční filologickou slavistiku jsme transformovali na slavistiku areálovou a areálově jsme pojali také etnicitu, to znamená, že do areálu slovanského jsme inkorporovali i jazyky, literatury a kultury, které nejsou slovanské, ale v tomto regionu na sebe vzájemně působí, a které byly ve slovanském moři spíš izolovány než integrovány. Takovým způsobem se do našeho ústavu dostala balistika, hungaristika, rumunistka a dokonce albanistika.“

doc. PhDr. Rudolf Chmel, DrSc., ředitel ÚSVS FF UK

„Jsem výjimečně rád, že se v referátech reflektuje donedávna ne příliš zdůrazňované téma a to je téma minorit, zejména jazyků národnostních minorit, které nejsou vždycky slovanské, ale je třeba studovat, jak na sebe působí jazyky menšin a většiny. Témata, která jsou předmětem vašeho vědeckého zájmu, korespondují i s aktuálním stavem celkového společenského vývoje v tomto regionu a v širším slova smyslu v celé Evropě; souvisí s identitou, národní identitou, menšinovou identitou, sebeidentifikací s globální agendou a partikulární národní a národnostní exkluzivitou. To vše jsou témata, která přináší nová realita a s kterými se musí vyrovnat i moderní slavistika.“

Uznání organizátorům a především výsledkům předchozích slavistických konferencí i letošního tématu vyslovil také děkan Filozofické fakulty UK doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D.: „Vidím-li výstupy z jednotlivých ročníků konference, musím konstatovat, že vaše akce je dlouhodobě zajímavá a úspěšná. Těší mě soustředění mladé generace slavistů na témata, která překračují úzký rámec konkrétního oboru ať již lingvistiky, historie nebo etnologie, a že se propojují a zkouší spolu hovořit. Je to jeden z momentů, které jsme se pokoušeli do pražské slavistiky vnést, a který má konkrétní, úspěšné výsledky a jsem za ně rád.“

děkan Filozofické fakulty UK doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D.

Startovací, zásadní příspěvek, od kterého se odvinuly všechny následující tématické okruhy, přednesl v úvodu konference Prof. PhDr. Vladimír Svatoň, CSc.: „Vývoj humanitních studií neprobíhá tím způsobem, že mladší pokolení badatelů dává lepší odpovědi na otázky položené badateli předchozími. Ne. Staré otázky jsou opuštěny nebo dokonce zapomenuty a nastupující generace nastoluje otázky jiné. Kladení takovýchto nových otázek je zvlášť nutné ve slavistice, které se ocitla v situaci radikálně odlišné od poměrů, za nichž se utvářela její klasická převládající podoba. Slovanstvo bylo tradičně chápáno jako zvláštní jev na kulturní mapě Evropy; údajně si uchovalo lidské vazby a hodnoty přirozeného společenství především v rolnickém životě, rustikální román byl typickým útvarem slovanských literatur, a uchovalo si i mentalitu raného křesťanství. Mělo tak přispět k obrodě evropské civilizace deformované moderním racionalismem a individualismem.“

Prof. PhDr. Vladimír Svatoň, CSc.

„Zkušenost 20. století poskytla nepřeborný počet dokladů, že tomu tak není. Slovanská etnika se podílela na všech excesech moderní historie, na válkách, bestialitě i totalitních režimech. Nebyla snad horší než jiné národy, ale nebyla ani lepší. Nakonec na sklonku 20. století se stala hlavním motivem při pokusech o nápravu poměrů touha připodobnit se co nejvíce Evropě západní především v konzumním a bezstarostném životním stylu. I umění se inspirovalo převážně západními výboji nebo dokonce módami. Tak skončila idea slovanské mise.“

[celý text přednášky prof. Svatoně](#)

SLOVANSKÝ AREÁL A EVROPA

KONFERENCE
MLADÝCH
SLAVISTŮ

(Marie Kohoutová)

sborník příspěvků z loňské Konference mladých slavistů